Maa- ja metsätalousministeriö
lainsäädäntöneuvos Katri Valjakka

MUISTIO
14.11.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI EUROOPAN UNIONIN SUORISTA TUISTA MAATALOUDELLE ANNETUN LAIN JA MAATALOUDEN TUKIEN TOIMEENPANOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 196/2018 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on saanut kirjalliset lausunnot otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 196/2018 vp oikeusministeriöltä, Maaseutuvirastolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä ja ProAgria Keskusten Liitto ry:ltä.

Maa- ja metsätalousministeriö lausuu edellä mainituissa lausunnoissa esitettyjen huomautusten osalta kunnioittaen seuraavaa.

1. Yleistä

Yleisesti ottaen lausunnonantajat suhtautuivat myönteisesti hallituksen esitykseen sisältyviin lakiehdotuksiin maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain, jäljempänä *toimeenpanolaki*, ja Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain, jäljempänä *suorien tukien laki*, muuttamisesta.

Maaseutuvirastolla, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:llä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:llä ja ProAgria Keskusten Liitto ry:llä ei ollut huomauttamista hallituksen esityksen sisältöön. Oikeusministeriön lausunnon mukaan toimeenpanolain 23 a §:ään ehdotettua viittaus Euroopan unionin tietosuoja-asetukseen ja eduskunnan käsiteltävänä olevaan tietosuojalakiin ei voida pitää tarpeellisena.

2. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle toimitetuista kirjallisista lausunnoista

Laki Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle

Aktiiviviljelijän määritelmä

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:llä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:llä ja ProAgria Keskusten Liitto ry:llä ei ollut huomautettavaa ehdotetusta muutoksesta aktiiviviljelijän määritelmään.

Mesikasveille kylvetyt kesantoalat

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja ProAgria Keskusten Liitto ry kannattivat ehdotusta siitä, että mesikasveille kylvetyt kesantoalat hyväksyttäisiin jatkossa viherryttämistukeen liittyvään ekologiseen alaan ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf voi ehdotuksen hyväksyä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotettu muutos voi aiheuttaa tulkintavaikeuksia tilatasolla. Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf toteaa lausunnossaan. että tiedottaminen viljelijöille on asiassa tärkeää, koska mesikasvien osuus kylvömäärästä voi vaihdella ja tämä vaikuttaa myös siihen painokertoimeen, jota kyseiselle alalle annetaan ekologisena alana. ProAgria Keskusten Liitto ry totesi lausunnossaan, että ehdotettu muutos lisää ekologiseen alaan hyväksyttävien kasvien määrää ja siten helpottaa viljelijöiden mahdollisuuksia täyttää ekologisen alan vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin mesikasvikesantoihin hyväksyttävistä kasvilajeista ja siitä, mitä kasvilajien seoksia voitaisiin hyväksyä mesikasveille kylvettyjen kesantojen kasvilajeiksi. Tällä hetkellä viherryttämistuen ekologiseen alaan hyväksyttävistä toimenpiteistä säädetään perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (234/2015), jota on tarkoitus muuttaa ja täydentää mesikasveille kylvettyjen kesantojen osalta komission tulevan delegoidun asetuksen säännökset huomioon ottaen. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että edellä mainitut mesikasveille kylvetyistä kesantoaloista esiin tuodut mahdolliset tulkintaongelmat otetaan huomioon asiasta tiedotettaessa.

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta

Uusien tekniikoiden käyttäminen valvonnassa

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry piti uuden tekniikan hyödyntämisen selkeyttävän ja yksinkertaistavan valvontakäytäntöjä, mutta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että uuden tekniikan käyttöönotossa tulee erityinen huomio kohdistaa viljelijän oikeusturvaan ja mahdollisuuteen tarkastaa kerätyt tiedot. Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf totesi lausunnossaan, että uuden valvontatekniikan käyttöönottoon voidaan siirtyä, mutta alleviivasi valvonnan läpinäkyvyyttä ja että päätökset tehdään hyvää hallintokäytäntöä noudattaen. Oikeusministeriön lausunnon mukaan viittausta Euroopan unionin tietosuoja-asetukseen ja tietosuojalakiin ei voida pitää tarpeellisena ja että perusteluissa ei ole tarkemmin avattu sitä, mitä informatiivisella viittauksella edellä mainittuihin säännöksiin tarkoitetaan.

Mitä tulee viljelijän oikeusturvaan ja mahdollisuuteen tarkastaa uusilla tekniikoilla kerätyt tiedot on tarkoitus, että uusien tekniikoiden tuottamat tiedot tallennetaan Vipu-järjestelmään, josta tuenhakija voi ne tarkistaa.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että on tarkoituksenmukaista sisällyttää toimeenpanolain 23 a §:ään ehdotettu viittaus tietosuoja-asetukseen ja tulevaan tietosuojalakiin. Viittaus on informatiivinen, mutta maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen tärkeä sen vuoksi, että valvonnassa otettaisiin varmuudella yksityisyyden suoja huomioon (jos uusia tekniikoita käytetään valvonnassa ja niiden tulokset voidaan hy-

väksyä valvontatuloksena). Hallituksen esityksen ns. listatarkastuksessa valtioneuvoston oikeuskansleri pyysi lisäämään mainitun pykälän yksityiskohtaisiin perusteluihin sen, että pykälässä on lisäksi informatiivinen viittaus Euroopan unionin yleiseen tietosuoja-asetukseen lain soveltamisen selkeyteen liittyvistä syistä.